

ledes, at Bemyndigelsen for Commissionerne til at lempe paa Capitelstarten, hvilken de er fiende for, betænkelig, falder bort, hvilket Forslag ogsaa, hvis Paragraphen bibeholdes, subsidiært tiltrædes af Madvig og Mosin. Det sees, at Fleertallet af Udvalget ønsker en Afsløsning af Naturalhybelsen, medens hele Udvalget var enigt i, at naar en Afsløsning skulde finde Sted, skulde det skee overalt efter Capitelstarten. Da saaledes Udvalget havde erklæret sig derfor, udtrede jeg, at der vel kunde være Anledning til at gaae ind paa Udvalgets Forslag, hvis Thinget skulde tiltræde det, og at saa behøvede Commissionen ikke at besætte sig med Koyntienden, thi saa vilde man i Løven om de Geistliges Lønning kunne træffe den fornødne Bestemmelse i saa Henseende, og Paragraphen blev saa udvoteret. Nu kommer jeg iaar med denne Bestemmelse i Paragraphen, og saa gjøre de Betæneligheder, som jeg havde forrige Aar, sig gjældende hos en Deel af de ærede Rigsdagsmænd. Det er jo ingenlunde noget Nyt, at en saadan Forandring skeer af Ydelse in natura til en Pengeafgift efter Capitelstarten. Saaledes blev det ved Loven 8de Marts 1856 S. 18 i Slutningen bestemt som en almindelig Regel, at overalt skulde Naturalhybelse af Korn bortfalde ved indtrædende Vacance imod et Vederlag efter Capitelstarten. Hvad skulde der ogsaa være imod at forandre den? I den Henseende kan man ikke paa heraa se sig, at de ere private Contracter, thi saaledes kan man ikke falde det, der er fastsat ved kongelig Resolution eller ved Tiendecommissionens Kjendelse, især da Staten træder op som den ene contraherende Part, contraherende saa at sige med alle Jordetiere i Landet. Dette Forhold ligner langt mere Forholdet med Skatter, og ligesaa lidt som man kan falde Beskatningsforhold mellem Staten et Contractforhold, mener jeg, at hvor Tienden er i Statens Eie, er det ligesaa lidt udvommende, at falde det et privat Contractforhold. Jeg vil erindre om, at ifjor havde vi jo en heel Tiende in natura for her, nemlig Ydelsen af Søl, Kåbe Lan og Bishærme o. s. v., og der fandt man ingen Betænkelighed ved at forandre denne Afgift til en Ydelse i Byg, der skal betales efter hvert Aars Capitelstart. Jeg kan altsaa

ikke indrømme den Grundsætnings Rigtighed, at Staten, naar den finder, at det er det offentliges Interesse, ikke skal være berettiget til at forandre Ydelsen in natura til en Afgift efter Capitelstarten. Jeg vil derfor holde paa Lovbudsafkets Bestemmelse, saaledes, at dersom man finder, at Vederlaget skal sættes noget høiere eller noget lavere efter det enkelte Steds Velstand, det da bliver gjort til Gjenstand for særlige Commissioners Virksomhed. Hvis Thinget skulde vedtage det under Nr. 1 stillede Endringsforslag, tilstaaer jeg, at den iøvrigt saa interessante Forhandling vil tabe praktisk Interesse for mit Vedkommende.

Formanden: Den ærede 3die Landstingsmand for 8de Kreds (Nørgaard) har Ordet for en kort Bemærkning.

Nørgaard: Jeg har begjært Ordet for at gjøre en ganske kort Bemærkning i Anledning af den høitærede Ministers Udtalelse. Det fremgik deraf, at jeg ikke skulde have udtrykt mig correct eller ikke været saa heldig at udtale det, jeg egentlig meente. Naar jeg omtalte, at Kirken skulde søge sin bedste Støtte hos Staten, thi det følger jo af sig selv, saavel som af det jeg talte om, at jeg aldrig kunde eller vilde derved mene Kirken i høiere Betydning, thi jeg forstaaer meget vel at skjelne imellem Kirken i høiere Betydning og dens Midler og da det var Kirkens Midler, hvorom der taltes, saa var det jo givet, at jeg sigtede til disse, naar jeg udtalte, at Kirken skulde søge til Staten.

N. Hansen: Det var mig naturligviis uventet, men da jeg nu har faaet Ordet, skal jeg udtale, hvad min Mening er. Jeg henholder mig til det 6te Afstemningspunkt og stemmer for Minoritetens Forslag med Hensyn til Opgjørelsen af Tienden, at Listen nemlig besørjes af Sognepræsten, og Tienden opkræves af Communen eller Forstanderskabet. Jeg synes, at det er en passende Fremgangsmaade; men jeg har nok bemærket, at man har Betæneligheder derved. Jeg har ingen Frygt i saa Henseende, da der er flere Mænd af Sogneforstanderskabet, som har et Par Tusinde Daler